

HAJDÚ-BIHAR VÁRMEGYE ÖNKORMÁNYZATA KÖZGYŰLÉSE

KÖZGYŰLÉSI ELŐTERJESZTÉS 3.

- Előterjesztő:** Bulcsu László, a Közgyűlés alelnöke
- Tárgy:** Tájékoztató a vármegye mezőgazdaságának helyzetéről, valamint a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének 2025. évi tevékenységéről, aktuális feladatairól
- Mellékletek:** Előterjesztés melléklete:
A Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének 2025. évi beszámolója
- Készítette:** Somlyai-Ozsváth Laura Katalin
- Véleményező bizottság:** Fejlesztési, Tervezési és Stratégiai Bizottság

Tisztelt Közgyűlés!

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata kiemelt figyelmet fordít a vármegye mezőgazdaságának helyzetére, így az idei évi üléstervében is szerepel ezen téma napirendi pontként történő megtárgyalása. A napirend előkészítése kapcsán előzetesen megkeresésre került a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete (továbbiakban: vármegyei NAK), akiktől az előterjesztés mellékletét képező, a következő szerkezetű tájékoztató érkezett:

I. Kamarai tevékenységek

Részletesen bemutatásra kerül a kamarai önkormányzatiság működése, mely szerint jelenleg 32 167 fős tagsággal rendelkezik a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezete, amelynek 70%-a őstermelő. A 2024 decemberében lebonyolításra került vármegyei küldöttgyűlésen új vármegyei alelnök és országos küldött megválasztására került sor, illetve új vármegyei küldött személyéről is döntöttek.

A vármegyei elnökség végzi többek között a földbizottsági feladatok ellátását, döntéseiket pedig a Települési Agrárgazdasági Bizottságok (továbbiakban: TAB) vezetőségi tagjainak ajánlásai alapján hozzák.

2025-ös évben az előző évekhez hasonló mértékű voltak a földforgalmi ügyek, összességében 3 100 adásvételi szerződésről született döntés:

- 135 db csereszerződés volt, amellyel a gazdálkodók a birtokösszevonási célú cserékkel az egységes és ésszerű birtokszerkezet kialakítására törekednek;
- a „10 ha alattiak” kifüggesztés nélküli vásárlásának lehetőségével 2024-től új típusú szerződések is létrejöhetnek, amely a szerződések 8-10%-át teszi ki;
- 790 db zárkerti ingatlanra vonatkozó szerződés kötött, ez a szám csökkenő tendenciát mutat, amit vélhetően a 2025. év végi jogszabálmódosítás is tovább erősít majd;
- előre lépésnek és kedvező iránynak tekinthető, hogy 79 szerződés vonatkozásában nyújtottak be elfogadó nyilatkozatot, ami az utóbbi évek legalacsonyabb száma, amely alapján kevesebb rájelentkezés, ezáltal kevesebb konfliktus jelentkezik helyi és térségi szinten egyaránt;
- 22 szerződés kapcsán született megtagadó tartalmú állásfoglalás, amelynek közel fele a szerződésben szereplő magas vételár miatt született;
- 1900 darab földre vonatkozó haszonbérleti szerződést függesztettek ki, ebből 4 kapcsán élt az elnökség a nyilatkozattétel lehetőségével.

A TAB vezetés munkáját a titkári hálózat működtetésével segíti a NAK 2025-ös évben az eddig ellátott feladatok mellett megkezdődtek a TAB vezetőségei számára szervezett ülések és tanácskozások is.

A tájékoztatóban a vármegyei szintű nyilvántartások, okmányhitelesítési tevékenység, a vármegyei szakmai osztályok és Vármegyei Agrárkoordinációs Munkacsoportok, Vármegyei Aratási- és Betakarítási Koordinációs Bizottság 2025. évi munkája is bemutatásra kerül.

A társadalmi felelősségvállalás részeként a Magyarok Kenyere – 15 millió búzaszem programban 2025-ös évben is aktívan részt vett a vármegyei NAK a búzagyűjtés folyamatában. Összességében 200 adományozó 45 tonna búzaadománnyal járult hozzá a kezdeményezéshez, továbbá pénzádományok is érkeztek és vármegyei vállalkozások is aktív szerepet vállaltak az előző évekhez hasonlóan. A 31 tonna előállított liszt egy része határon túli segélyszervezetekhez került, a vármegyében maradt több, mint 20 tonna liszt Hajdú-Bihar vármegyei segélyszervezetek számára került átadásra.

A vármegyei NAK kapcsolatrendszerét, partneri együttműködéseit tekintve részletes bemutatás történik a tájékoztatóban. Az alábbi szervezetekkel folyamatos, több éve fennálló együttműködéseket tart fenn a Kamara:

- Debreceni Egyetem;
- Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata;
- Hajdú-Bihar Vármegyei Kormányhivatal;
- Hajdú-Bihar Vármegyei Kereskedelmi és Iparkamara.

A 2025. évben számos agrár rendezvény és szakmai program került lebonyolításra, amelyben egyaránt voltak térségi, vármegyei és országos szintű alkalmak is.

A 2025. évben tovább bővült a falugazdász hálózat Hajdú-Bihar vármegyében 18 fővel, így 1 fő vármegyei főfalugazdász, 6 fő körzetvezető falugazdász és 56 fő falugazdász alkotta 2025-es évben a vármegyei hálózatot. A hálózat 6 körzetben látja el feladatait, amely révén a vármegyei 82 településből 71 helyen van rendszeres ügyfélszolgálat.

A falugazdászok munkájával a gazdák megnövekedett adminisztrációs terheinek mérséklése cél, amely tevékenységekből és változásokból adódó ellátandó feladatok részletesen kifejtésre kerülnek. Ezenkívül a falugazdászok szakmai továbbképzése is folyamatos, a KAP reform és szociális feltételeesség, vízgazdálkodás, erdőgazdálkodásban nyújtott további szakmai segítségnyújtás is megvalósul.

A fentiek mellett a vármegyei NAK szakképzési feladatok ellátását is biztosította a tájékoztató szerint a következő területeken:

- szakképzéssel kapcsolatos hatósági feladatkörébe tartozik a duális képzőhelyek nyilvántartásba vétele és hatósági ellenőrzése;
- pályaorientációval összefüggő feladatok ellátása;
- szakmai és ágazati alapvizsgákkal kapcsolatos feladatok ellátása.

Az Országos Jégkarmérséklő Rendszer keretében Hajdú-Bihar vármegyében 2025. évben is 56 darab talajgenerátor működött, melyből 14 automata és 42 manuális. A 2025. évi védekezési szezonban a vármegyében 35 napon, összesen 8 991 üzemóra kellett bekapcsolni a talajgenerátorokat, amelyek így a tavalyinál 44 százalékkal kevesebb ideig üzemeltek. Ez a rendszer működésének 8 éve alatt a legalacsonyabb érték.

II.

Vármegye növénytermesztése

A 2025. év időjárása Magyarországon rendkívül aszályos volt, ami komoly kihívásokat jelentett a mezőgazdaság számára, súlyos hatással volt a terméshozamokra, a gazdálkodók jelentős veszteségekről számoltak be.

Főbb növénykultúrák:

Továbbra is jelentős országos vetésterület %-ában a hajdú-bihari területe az alábbi növénykultúráknak:

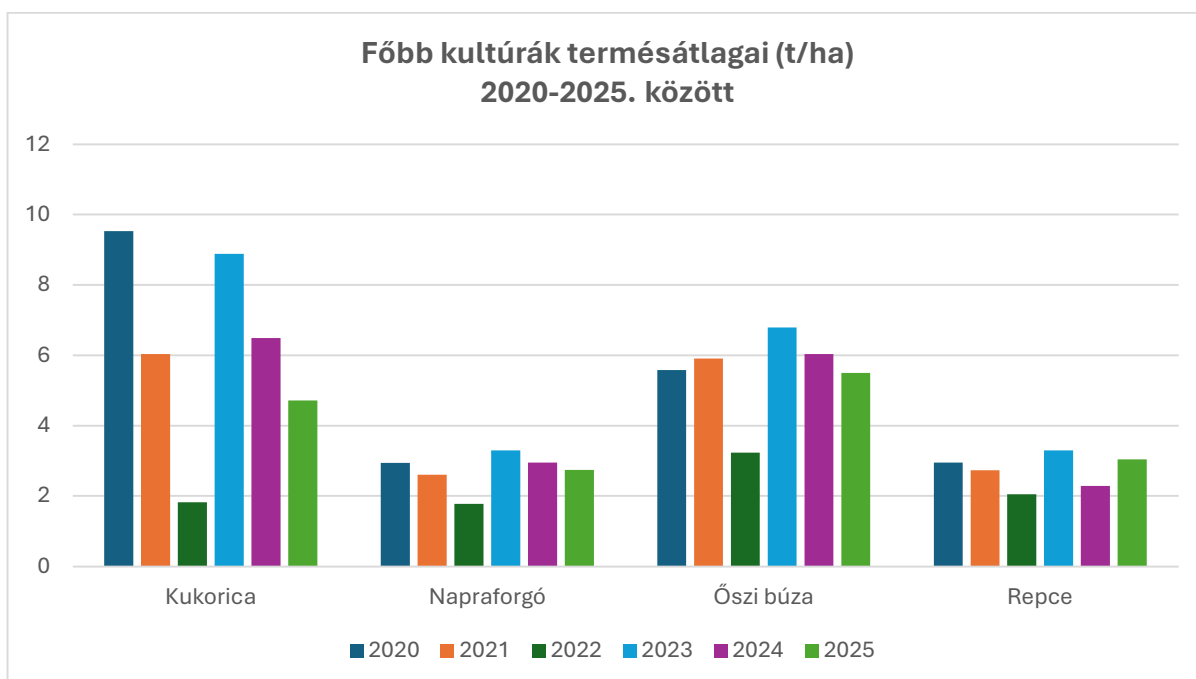
- napraforgó és a zab: 9-9%
- kukorica: 10%
- zöldborsó: 24%
- csemegekukorica: 39%

2025-ben a vetésterületek növekedése figyelhető meg mind országosan, mind vármegyei szinten az őszi kalászosok esetében 2024-es évhez viszonyítva. Ez alól kivétel a rozs, tavaszi árpa vetésterülete; országosan csökkent, de vármegyénkben a más őszi kalászosokhoz hasonlóan területnövekedés tapasztalható:

- az őszi káposztarepce vetésterülete vármegyékben 67%-os növekedést mutat 2024-hez képest, ellentétben az országos 27%-os csökkenéshez viszonyítva;
- a kukorica vetésterülete jelentősen csökkent vármegyei szinten 11 %-kal, amely még így is kedvezőbb az országos 14%-os csökkenéstől;
- a szója, a burgonya és csemegekukorica területe is jelentősen csökkent:
 - a szója esetében országos 29%-os arányhoz képest, vármegyei szinten 57%-os a csökkenés;
 - a burgonya országos 1%-os csökkenéséhez képest vármegyei szinten 29%-os a csökkenés;
 - a csemegekukorica vetésterülete országosan 30%-kal, míg a vármegyében 23 %-kal csökkent;
- a kukorica és szója vetésterületek csökkenését a napraforgó és kalászos területek növekedése követte vármegyei szinten 4%-kal, amely alig marad el az országos 5 %-os növekedéstől;
- továbbá jelentős a nem termelő területek növekedése, egyrészt a piaci hatások eredményeként, de főként az AÖP (Agro-Ökológiai Program) feltételeinek teljesítéséből fakadóan.

Az egyes növénykultúrák termései az alábbiak szerint alakultak 2025-ben:

- Kalászosok: mennyiségben és minőségben elmaradnak az előző évekhez képest. Az ősziárpa volt, amely átlagosan jobb minőségű volt; az őszi búzatermés átlagok közepes eredményeket hoztak, gond a minőségi paraméterek esetében volt.
- Napraforgó esetében a rendkívül száraz évjárat ellenére is viszonylag stabil termést adott, de megfigyelhető volt egyes helyeken az aszály és gyomosság miatti eltérés.
- Kukorica: Termésátlaga elmaradt az előző évekhez képest, az idei vegetációs időszaka kifejezetten nehéznek bizonyult.
- Szója: Az aszály hatása jelentős termésvesztéshez vezetett.
- Burgonya: A burgonya vetésterülete évről évre csökken, az öntözés nélküli területeken a termelési kockázata magas az aszályossá váló klíma környezet miatt, de a termésátlaga az előző évekhez képest javulást mutatott.

Forrás: NAK beszámoló

Szántóföldi zöldségnövények:

A szántóföldi zöldségnövények vonatkozásában az öntözés nélkül, korán vetett állományok gyengébben teljesítettek, a termésátlagok összeségében elmaradtak az átlagostól.

Zöldségfélék termőterülete és terméshozama Hajdú-Bihar vármegyében 2025-ben:

megnevezés	terület (t)	termésátlag (t/ha)
csemegekukorica	7789	14,5
zöldborsó	3752	5,0
torma	1427	9,5
zöldbab	225	10,6
vöröshagyma	123	70
zöldpaprika	107	17,1
paradicsom	42	38,7
fűszerpaprika	31	25
káposzta	24	50
sárgarépa	16	41,0
fokhagyma	2	9,5

Forrás: NAK beszámoló

Gyümölcsstermesztés

A tavaszi fagyok következtében összességében minden idők legalacsonyabb szintjét érte az idei gyümölcsstermesztés mennyisége, amely jelentősen alulmúlta a 2022. év mélypontnak számító termésmennyiségét is, és mintegy 54%-os terméseszkökenés jelentkezett a viszonylag alacsonynak számító 2024-hez képest.

Egyes gyümölcsfajok területe és terméshozama Hajdú-Bihar vármegyében 2025-ben:

megnevezés	terület (t)	termésátlag (t/ha)
meggy	508	6,5
dió	337	0,9
alma	285	30,0
görögdinnye	130	35,6
szilva	128	18,0
földieper	71	2,3
őszibarack	44	1,5
cseresznye	20	2,0
körte	15	1,1
borszőlő	13	4,8
kajsziabarack	10	0,5
csemege szőlő	6	5,2

Forrás: NAK beszámoló

Erdőgazdálkodás

Az erdőterületek nagysága vármegyei szinten közel 75 000 hektár és 12,10%-os erdősültséget tesz ki. A vármegye élőfakészletete 73 %-ban keménylombú, 17%-ban lágylombú, 1%-ban fenyő fajok adják.

A vármegyében megvalósult erdőtelepítések közel egy harmada akác, és több mint felét az őshonos kocsányos tölgy, valamint az idegenhonos vöröstölgy teszi ki.

Az utóbbi három évben tapasztalt hatalmas mértékű aszály az erdősítésekre is negatív hatást gyakorolt. Az erdőtelepítések és erdőfelújítások során is nagyarányú károk keletkeztek az első kivitelekben, valamint sok esetben a többéves erdősítésekben is. Rengeteg erdősítést kellett az őszi időszakokban megismételni, és még mindig sok területen folynak a munkálatok a károk felszámolását illetően.

Vármegye állattenyésztése

A 2025. év az alkalmazkodási kényszer, piaci zavarok és tartós szerkezeti feszültségek éve volt. Miközben több ágazatban stabilizálódott a termelés, folytatódtak a korábban elindult szerkezetváltási és hatékonyságnövelő folyamatok, addig más szegmensekben súlyos piaci, kereskedelempolitikai, járványügyi és költségoldali kihívások alakították a működési környezetet.

A mezőgazdasági kibocsátás előzetes adatai szerint 2025-ben sem csökkent érdemben az állattenyésztési ágazat stratégiai súlya. A hazai állati termékek exportkitettsége – különösen a sertés, a baromfi, a nyúl és a méz esetében – továbbra is meghatározta az ágazatok jövedelmezőségét és a feldolgozóipar stabilitását.

A szektor alapjai összességében stabilak, ugyanakkor a fenntartható működéshez és a jövedelmezőség megőrzéséhez több, egyszerre jelentkező kihívásra kell választ adni:

- járványügyi sokkok (RSZKF, ASP, HPAI, kéknyelv, LSD),
- piaci és kereskedelempolitikai zavarok (kínai antidömping-vámok, dél-amerikai importnyomás),
- költségoldali nyomás (takarmány, energia, munkaerő, finanszírozás),
- munkaerő- és technológiai kihívások (előregedés, képzett munkaerő hiánya, digitalizációs lemaradás),
- az állatjóléti és egyéb támogatások meghatározó, de hosszú távon nem magától értetődően fenntartható stabilizáló szerepe.

A magyar állattenyésztés hosszú távú versenyképességéhez elengedhetetlen:

- a hatékonyság további javítása (technológia, genetika, digitalizáció),
- az exportpiacok diverzifikálása és biztosítása,
- a járványvédelmi rendszerek megerősítése és a kockázatok proaktív kezelése,
- a támogatáspolitikai stabilitás fenntartása, ugyanakkor a függőség fokozatos csökkentése,
- a munkaerő-utánpótlás, képzés és generációváltás támogatása.

Szarvasmarha ágazat:

2025 márciusában, több mint öt évtizednyi mentes időszak után, ismét megjelent Magyarországon a rendkívül fertőző ragadós száj- és körömfájás (RSzKF) vírusa, melyet igen szigorú, hetekig tartó állami járványügyi intézkedéssel lehetett megfékezni.

A szarvasmarha-állományt érintő kéknyelv-betegség és szemölcsös bőrbetegség (LSD) 2025-ben is időszakos korlátozásokat eredményezett egyes térségekben. Ugyan a hazai állomány legnagyobb része nem fertőződött, a külkereskedelmi partnerek reakciói (átmeneti tilalmak, plusz igazolási kötelezettségek) további adminisztratív és piaci terheket róttak az ágazatra.

A hazai tejtermelés technológiai színvonala továbbra is európai, összevetésben versenyképes, a hozamok és az állomány genetikai színvonala stabil. Azonban a tejágazat 2025-ben az elmúlt évtized egyik legsúlyosabb európai árzuhanásával szembesült. Mindössze 2–4 hónap alatt Európa szerte a tej, vaj, sajt, tejszín ára 26-29 %-kal esett vissza.

A gazdaságosság szempontjából azonban 2025 kifejezetten kritikus év volt: a felvásárlási ár 2025 tavaszán és őszen átlagosan kb. 193 Ft/l körül alakult, miközben az önköltség 180 Ft/l körül mozgott. Ez rendkívül szűk jövedelmezőségi sávot jelentett.

A húsmarha ágazat 2025-ben is stabil exportpiacokkal rendelkezett, elsősorban Olaszország és Ausztria irányába történő élőállat-kivitelre támaszkodva, így elmondható, hogy az ágazat termelési

alapjai stabilak, de a jövedelmezőség javításához elengedhetetlen a legelőgazdálkodás, az öntözés, a takarmánybázis és a munkaszervezés hosszú távú fejlesztése.

Sertés ágazat:

A magyar sertéságazat az elmúlt évek egyik legintenzívebb szerkezeti megújulását hajtotta végre. A beruházási programok, a PRRS mentesítéssel összefüggő genetikai megújulás, az általános telepi járványvédelmi szint emelkedése, a megtartott állatjóléti támogatások és a felgyorsult koncentrációs folyamatok hatására a hazai tenyészkoca-állomány 2023–2025 között mintegy 23 600 egyeddel nőtt, ami európai összehasonlításban is figyelemreméltó bővülés.

A pozitív folyamatokat 2025 nyarán-tavaszan példátlan piaci sokk törte meg: az 50 év után újra megjelent ragadós száj- és körömfájás (RSZKF) és járványhelyzettel összefüggő korlátozások ezt az ágazatot érintették a legdrasztikusabban. Az afrikai sertéspestis (ASP) továbbra is a legnagyobb - és jelenleg növekvő - járványügyi kockázat. A házisertés-állományban továbbra sincs fertőzés, ugyanakkor a vaddisznóállományban tartósan jelen van a vírus, 2025-ben több térség köztük Hajdú-Bihar – magasabb kockázati besorolást kapott.

A sertéspiaci árak 2025-ben rendkívül változékonyak voltak. Az év első felében a felvásárlási ár összességében tartotta a költség szintet, azonban július végétől árzuhanás indult el. Az árzuhanást tovább mélyítette, hogy Kína 2025-ben 15,6–62,4%-os antidömping-vámokkal sújtotta az uniós sertéshús-importot.

Juh- és kecskeágazat:

Az ágazat 2025-ben is elsősorban a termelési volumen fenntartására koncentrált. A bárányexport, különösen az olasz és közel-keleti piacokra, továbbra is fontos bevételi forrás maradt, ugyanakkor jelentősen rontotta az ágazat jövedelmezőségét:

- erős a szezonális jelleg, ami az éves költségek kiegyenlítését nehezíti,
- a takarmány- és munkaerőköltségek emelkedése,
- az exportpiacok időszakos beszűkülése.

A hazai bárányárak folyamatosan magas szintet tartanak, a magyar bárány továbbra is az egyik legdrágább az EU-s piacokon. A bárány piacon továbbra is az export dominál, amely a teljes értékesítés 90%-át teszi ki.

Baromfi ágazat:

Legnagyobb exportárbevételű állattenyésztési ágazatunk, egyben a hazai fogyasztás kiemelkedő az európai átlaghoz képest is. Volumenét tekintve legjelentősebb a broilercsirke előállításunk, illetve exportunk.

A 2025-ös év eredményei alapján megállapíthatjuk, hogy a baromfi ágazat teljesítménye közel azonos a 2024-essel. Valamennyi baromfi faj átlagát nézve, a termelés stabilnak mondható, azonban a víziszármazások vonatkozásában azonban jelentősen csökkent.

Tojáságazat viszonylag stabil – bár önellátási szintünk változatlanul 80% körül mozog – a folyamatos keresleti piacnak köszönhetően. A friss, illetve folyamatban lévő – harmadik országokkal folytatott – uniós kereskedelmi tárgyalások azonban gyökeresen változtathatják meg ezt a kedvező helyzetet.

Nyúl ágazat:

Az egyik kevés olyan szegmens közé tartozik, amelyben kibocsátás-növekedés volt megfigyelhető. Magyarország Európa tenyésznyúl előállítójává lépett elő az elmúlt években; hazánk a világ 2. legnagyobb nyúlhús exportőre, Európa 4. legnagyobb nyúlhústermelője.

Az ágazat ugyanakkor több strukturális kockázattal szembesül a változó állatjóléti előírásokból és tenyésztési költségekből (takarmánypiac, munkaerőhiány és antibiotikum felhasználás) adódóan.

Méhészeti ágazat:

A szakmai szervezetek szerint reális veszély, hogy a magyar méhészek akár kétharmada is felhagyhat a tevékenységével, amennyiben a piaci viszonyok rövid távon nem javulnak. Ez nemcsak termelési, hanem ökológiai és növénytermesztési kockázat, hiszen a méhállomány szerepe a beporzásban pótolhatatlan. A méhészet az utóbbi évek nehézségeit követően a 2025-ben az elmúlt évtized legsúlyosabb válságát élte át az időjárás, a felmerülő önköltségek növekedése és a felvásárlási viszonyok romlása miatt.

Halászat és akvakultúra:

A tógazdasági haltermelés 2025-ben a vízhiány és az aszály miatt került a legnehezebb helyzetbe. A halgazdálkodásban a munkaerőhiány és az ágazat előregedése középtávon a termelési kapacitás csökkenésének kockázatát hordozza, ami a hazai halellátás és az ökológiai szolgáltatások szempontjából is aggályos. Megoldásként a víztakarékos technológiák, gépesítés és feldolgozottság növelése, piacfejlesztés és új halfajok bevezetése jelentheti.

A tájékoztatóban a növény és állattenyésztéshez kapcsolódó további részletező statisztikák bemutatására is sor került.

Kérem a közgyűlést a határozati javaslat elfogadására.

HATÁROZATI JAVASLAT

Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata Közgyűlése a Hajdú-Bihar Vármegye Önkormányzata Közgyűlése és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról szóló 4/2023. (IV. 3.) önkormányzati rendelet 18. § (1) bekezdés c) pontjában foglaltakra figyelemmel

1./ elfogadja a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetének 2025. évi tájékoztatóját a szervezet tevékenységéről, aktuális feladatairól, valamint a vármegye mezőgazdaságának helyzetéről.

2./ A közgyűlés felkéri elnökét, hogy határozatáról a Nemzeti Agrárgazdasági Kamara Hajdú-Bihar Vármegyei Szervezetét tájékoztassa.

Végrehajtásért felelős: Pajna Zoltán, a vármegyei közgyűlés elnöke

Határidő: 2026. június 10.

A határozati javaslat elfogadása egyszerű többséget igényel.

Debrecen, 2026. május 22.

Bulcsu László
alelnök

Az előterjesztés a törvényességi követelményeknek megfelel:

dr. Tele Gábor
jogügyi ügyintéző